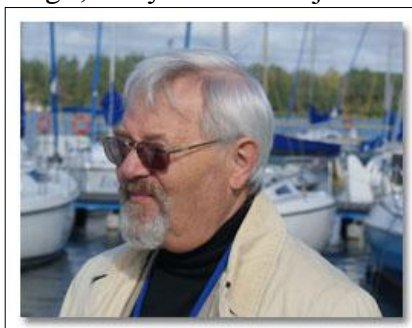

Protokół z Zebrania Plenarnego Komitetu Nauk Geograficznych PAN w dniu 13 czerwca 2014 r.

W dniu 13 czerwca 2014 roku o godz. 11.00 w siedzibie Instytutu Geografii i PZ PAN odbyło się Posiedzenie Plenarne Komitetu Nauk Geograficznych PAN z następującym porządkiem obrad:

1. Otwarcie posiedzenia, przyjęcie protokołu i porządku obrad.
2. Wybory uzupełniające do KNG PAN.
3. Bieżące sprawy funkcjonowania Komitetu
4. Referaty Laureatów Dyplomu im. Eugeniusza Romera za najlepszą pracę doktorską w roku 2012 – dr Ewy Kołaczekowskiej pt. „Rozmieszczenie inwazyjnych gatunków roślin w dolinach małych rzek wschodniego Mazowsza” (geografia fizyczna) oraz dr Jadwigi Gałki pt. „Polacy w przestrzeni społecznej Londynu u progu XXI wieku” (geografia społeczno-ekonomiczna).
5. Referat prof. dr hab. Jerzego Bańskiego pt. ”Przekształcenia środowiska geograficznego Polski w perspektywie 2050: scenariusze, prognozy i konsekwencje” – propozycja grantu do NCBiR (tytuł roboczy)
6. Propozycja czasopisma Komitetu Nauk Geograficznych PAN
7. Sprawozdanie z Ogólnopolskiego Dnia Geografa - 23 kwietnia 2014 r. – referuje prof. dr hab. Andrzej Lisowski
8. Konferencja MUG w Krakowie
9. Sprawozdanie z działalności Zespołów Problemowych KNG PAN (referują kierownicy zespołów)
10. Dyskusja

1. Zebranie otworzył przewodniczący Komitetu prof. dr hab. A. Kostrzewski witając zebranych, zwrócił się o przyjęcie porządku obrad. Porządek obrad bez wniesionych poprawek został przyjęty. Prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski poprosił zebranych, aby uczcić minutą ciszy pamięć prof. dr hab. Andrzeja Jankowskiego wybitnego uczonego w dziedzinie geografii fizycznej i hydrologii, który zmarł 9 maja 2014 roku.

Przewodniczący KNG podkreślił indywidualność odbywającego się posiedzenia, które określają następujące uwarunkowania:

- mianowanie nowego ministra nauki,
- nowa koncepcja funkcjonowania systemu nauki,
- stałe umacnianie pozycji polskiej geografii w systemie organizacji i zarządzania nauką,
- zakończona parametryzacja jednostek naukowych.

Nieobecność usprawiedliwili profesorowie: L. Andrzejewski, Z. Babiński, Z. Długosz, J.

Jania, P. Migoń, S. Musielak, A. Mazgajski, T. Palmowski, R. Soja, L. Starkel oraz T. Strykiewicz. Przewodniczący poinformował, że spotkanie jest prawomocne do podejmowania uchwał.

2. Po śmierci profesora A. Jankowskiego zwolniło się miejsce do Komitetu. Komisja Wyborcza stwierdziła, że zgodnie z listą wyborczą sześciu kandydatów uzyskało równą ilość głosów (6 x 10). Zebranie plenarne podjęło uchwałę, że nie dokona wyboru nowego członka Komitetu.

3. Bieżące sprawy funkcjonowania KNG

Przewodniczący poinformował, że wszystkie bieżące sprawy funkcjonowania Komitetu realizowane były w ramach trzech posiedzeń prezydiów i dziewięciu posiedzeń sekretariatu. Z kolei prof. A. Kostrzewski poinformował, że na Zebraniu Plenarnym Wydziału III PAN przedstawiono ocenę działalności komitetów w naukowych. Komitet Nauk Geograficznych PAN, wśród 12 komitetów naukowych zajął trzecie miejsce z oceną bardzo dobrą.

W ramach bieżących spraw funkcjonowania Komitetu jego przewodniczący poinformował o wymianie korespondencji z panią minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. dr hab. Leną Kolarską-Bobińską. Pisma dotyczyły miejsca geografii w systemie nauk. Oto pismo skierowane do Pani Minister przez prof. dr hab. A. Kostrzewskiego:

Szanowna Pani Minister,

W imieniu Komitetu Nauk Geograficznych PAN, po konsultacjach z przedstawicielami ośrodków geograficznych reprezentujących różne kierunki badań oraz zgodnie z uchwałą podjętą na posiedzeniu plenarnym Komitetu w dniu 21 czerwca 2013 r., zwracam się z uprzejmą prośbą o dokonanie zmiany w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 roku w sprawie obszarów wiedzy dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych. Proponowana zmiana dotyczy przyporządkowania geografii nie tylko do 'obszaru nauk przyrodniczych – dziedzina nauk o Ziemi' (stan obecny), ale również do 'obszaru nauk społecznych – dziedzina nauk ekonomicznych'. Dwuobszarowy charakter dyscypliny geografia jest usankcjonowany w Polsce, ale niestety nieformalnie.

Pola badawcze geografii jako dyscypliny dwuobszarowej są ustabilizowane i uznane poprzez:

1) Tematykę prac będących podstawą nadawania stopni i tytułu naukowego. Wnioski geografów w Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów są rozpatrywane, albo w Sekcji V 'Nauki Matematyczne, Fizyczne, Chemiczne i Nauki o Ziemi' – wnioski z zakresu geografii fizycznej, albo w Sekcji II 'Nauki Ekonomiczne' – wnioski z geografii społeczno-ekonomicznej;

2) Problematykę realizowanych projektów badawczych i wdrożeniowych (odrębne panele w NCN dla geografów fizycznych i społeczno-ekonomicznych);

3) Profil kształcenia na studiach I i II stopnia (specjalności z geografii fizycznej i geografii społeczno-ekonomicznej oraz odrębne komisje doktorskie funkcjonujące na wydziałach).

Zdaniem środowiska geografów w pełni uzasadnia to uznanie dyscypliny 'geografia' jako mieszczącej się w ramach obszarów nauk przyrodniczych i nauk społecznych.

Postulat ten był już kierowany w latach 2011-2012 m.in. do przewodniczącego Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów prof. dr hab. Tadeusza Kaczorka, do Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. dr hab. Barbary Kudryckiej, przewodniczącego Zespołu ds.

Zmian w Przepisach Dotyczących Szkolnictwa Wyższego prof. dr hab. Krzysztofa Krasowskiego. W wykazie dyscyplin 'geografia' została umieszczona tylko w obszarze nauk przyrodniczych w dziedzinie nauk o Ziemi, łącznie z geofizyką, geologią i oceanologią.

Tymczasem współczesna geografia obejmuje w równym stopniu problematykę właściwą naukom przyrodniczym (geografia fizyczna) i społecznym (geografia społeczno-ekonomiczna). Dwuobszarowy charakter geografii pojawia się m.in. w międzynarodowej klasyfikacji dyscyplin naukowych Organizacji Współpracy i Rozwoju (OECD) i strukturze European Research Council. Warto zaznaczyć, że w projekcie pierwszej wersji klasyfikacji nauki w Polsce (opracowanej przez MNiSZW w 2010 r.) dyscyplinę 'geografia' w całości przypisano do obszaru nauk społecznych. W kolejnym roku została już w całości zakwalifikowana do obszaru nauk przyrodniczych (obowiązująca klasyfikacja nauki zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 8 sierpnia 2011 r.). Uwzględnienie dyscypliny 'geografia' w dwóch dziedzinach wiedzy (nauki o Ziemi, nauki ekonomiczne) nie byłoby precedensem. W wykazie obszarów, dziedzin i dyscyplin zawartych w ministerialnym rozporządzeniu w dwóch dziedzinach wiedzy umieszczono kilka dyscyplin (biochemia, biofizyka, geofizyka, nauki o zarządzaniu, ochrona środowiska, inżynieria rolnicza, technologia chemiczna), a jedną dyscyplinę (biotechnologia) przypisano nawet do trzech dziedzin. Bardzo proszę o pozytywne rozpatrzenie naszego postulatu, co znacznie ułatwi funkcjonowanie naszej dyscypliny. Zabiegamy o nadanie dyscyplinie 'geografia' charakteru dwuobszarowego, natomiast nie postulujemy utworzenia odrębnych dyscyplin. Komitet Nauk Geograficznych PAN, jako gremium pochodzące z wyboru, jest gotowe przedstawić Pani Minister i osobom bezpośrednio prowadzącym sprawę klasyfikacji, bardziej szczegółowe wyjaśnienia w obu prezentowanych kwestiach. Prezydium KNG PAN zostało zobowiązane do podjęcia rozmów w tej sprawie w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawie uchwały podjętej na Posiedzeniu Plenarnym w dniu 21 czerwca 2013 r. ,,

Z kolei przewodniczący Komitetu zaproponował przyjęcie uchwały dotyczącej adresu do geografów serbskich: *Komitet Nauk Geograficznych PAN przekazuje serdeczne pozdrowienia geografom serbskim, solidaryzując się w okresie zmagania ze skutkami powodzi. Pamiętając naszą wieloletnią, bardzo dobrą współpracę z geografami serbskimi, wyrażamy wolę jej kontynuacji na zasadzie bilateralnych kontaktów naukowych. Uchwała ta została jednomyślnie przyjęta.*

Następnie przewodniczący Komitetu Nauk Geograficznych PAN omówił organizację warsztatów geograficznych, które dotyczyły tym razem Wysp Jońskich i odbyły się w dniach 25.04 – 4.05 2014 pod hasłem Środowisko geograficzne i współczesne przemiany krajobrazu. Organizatorami byli:

Prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski, Komitet Nauk Geograficznych Polskiej Akademii Nauk
Dr hab. Maciej Dłużewski, Dr hab. Irena Tsermegas, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Uniwersytet Warszawski

Prof. dr hab. Kalliopi Gaki-Papanastasiou, Wydział Geologii i Geośrodowiska Narodowego Uniwersytetu Ateńskiego

Dr Dimitris Papanastasiou, Instytut Geodynamiczny Narodowego Obserwatorium Ateńskiego Polskie Towarzystwo Geograficzne, o. Katowice.

W trakcie warsztatów wygłoszono 29 referatów dotyczących problematyki geograficznej Wysp Jońskich, Peloponezu i Grecji kontynentalnej z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej, bazujących na wynikach badań własnych prowadzonych przez organizatorów z Polski i Grecji w ramach projektów naukowych finansowanych przez NCN i UE, a także na podstawie informacji pozyskanych z literatury. Warsztaty trwały 10 dni, trasa liczyła 2020km autokarem i około 120 Mm promem. W Warsztatach uczestniczyły 34 osoby, specjaliści z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej (w tym 12 profesorów zwyczajnych, 11 profesorów nadzwyczajnych, 5 doktorów, 5 magistrów), z 13 jednostek geograficznych wchodzących w skład 11 uniwersytetów (Uniwersytet Adama Mickiewicza, Uniwersytet

Gdański, Uniwersytet Jana Kazimierza, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna w Jarosławiu, Uniwersytet Warszawski, Państwowy Instytut Geologiczny, Uniwersytet Ateński). Warsztaty organizowane były przez Komitet Nauk Geograficznych PAN, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW oraz Polskie Towarzystwo Geograficzne o. Katowice we współpracy z Narodowym Uniwersytetem Ateńskim. Materiał Warsztatowy stanowi tom "Środowisko geograficzne i współczesne przemiany krajobrazu" (26 artykułów. 249 stron).

Prof. A. Kostrzewski omówił także przygotowania do następnych Warsztatów Geograficznych „Madera 2015” pod hasłem „Środowiskowe i społeczno-ekonomiczne uwarunkowania rozwoju Madery, które planowane są w dniach 24.04 – 2.05.2015 oraz „Chiny 2015” pod hasłem „W kolebce cywilizacji – od pustyń do tropików”, które planowane są w dniach 5– 20.09.2015. Organizatorami Warsztatów Geograficznych na Maderę są: Komitet Nauk Geograficznych PAN, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW oraz Polskie Towarzystwo Geograficzne – oddział katowicki. W przypadku Chin –Komitet Nauk Geograficznych PAN, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW, Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego oraz Polskie Towarzystwo Geograficzne – oddział katowicki.

Prof. A. Kostrzewski przedstawił realizację prac dotyczących ankiety na temat stanu nauk geograficznych w Polsce. Wiele ośrodków nie wywiązało się z przygotowania powyższej ankiety. Na zakończenie prof. A. Kostrzewski omówił stan realizacji programu działalności KNG na lata 2011-2015 podkreślając, że wszystkie podstawowe założenia w/w programu są realizowane.

4. Prof. A. Kostrzewski poinformował, że co roku odbywa się Konkurs im. Eugeniusza Romera organizowany przez Komitet Nauk Geograficznych PAN, na najlepszą rozprawę doktorską. Przewodniczącym Jury Konkursu jest prof. dr hab. Andrzej Suliborski. Komisja zarekomendowała w roku 2012, spośród sześciu złożonych prac – dwie rozprawy: (1) w subdyscyplinie geografia fizyczna pracę dr Ewy Kołaczekowskiej „Rozmieszczenie inwazyjnych gatunków roślin w dolinach małych rzek wschodniego Mazowsza” – promotor dr hab. Ewa Roo-Zielińska, prof. IG i PZ PAN, (2) w subdyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna pracę dr Jadwigi Gałki pt „Polacy w przestrzeni społecznej Londynu u progu XXI wieku” – promotor dr hab. Andrzej Zborowski, prof. UJ. Laureatki Dyplomu im. Eugeniusza Romera wygłosiły interesujące referaty zgodne z tematyką prac doktorskich, po których odbyła się krótka dyskusja.

5. Przewodniczący Komitetu Nauk Geograficznych PAN wyszedł z inicjatywą i propozycją zgłoszenia grantu do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju i zarekomendował jako kierownika projektu badawczego prof. dr hab. Jerzego Bańskiego. Prof. J. Bański wygłosił bardzo interesujący referat dotyczący tego projektu pt „Przekształcenia środowiska geograficznego Polski w perspektywie 2050: scenariusze, prognozy i konsekwencje – propozycja grantu do NCBiR”. Po wygłoszeniu referatu odbyła się dyskusja skoncentrowana na możliwości akceptacji takiego projektu przez NCBiR.

6. Kolejny bardzo ważny punkt dotyczył propozycji czasopisma Komitetu Nauk Geograficznych PAN. Prof. A. Kostrzewski poinformował zebranych, że prezydium Komitetu zwróciło się do dyrektora Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego dr hab. M. Drewnika, prof. UJ z prośbą o przekazanie tytułu *Folia Geographica* jako czasopisma Komitetu Nauk Geograficznych PAN. Pozytywna opinia

prof. M. Drewnika pozwoliłaby uruchomić samodzielne czasopismo KNG PAN. Drugie pismo zostało skierowane do prof. dr hab. Ryszarda Tadeusiewicza, Prezesa Oddziału PAN w Krakowie z prośbą o wyrażenie zgody na przejęcie czasopisma *Folia Geographica* przez Komitet Nauk Geograficznych PAN. W odpowiedzi prof. dr hab. R. Tadeusiewicz poinformował, że na posiedzeniu Prezydium PAN w Krakowie postanowiono przychylić się do prośby prof. dr hab. A. Kostrzewskiego i wyrazić zgodę na przejęcie przez Komitet Nauk Geograficznych PAN tytułu *Folia Geographica*. Series Geographica-Physica o numerze ISSN 0071-6715 wydawanego do roku 2010 przez oddział PAN w Krakowie jako organ Komisji Nauk Geograficznych.

7. Następnie prof. dr hab. Andrzej Lisowski – dziekan Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych złożył sprawozdanie z obchodów Ogólnopolskiego Dnia Geografa, które odbyły się na Wydziale 23 kwietnia 2014 roku pod hasłem „Wbrew stereotypom”.

Obchody Dnia Geografa objęli patronatem: Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Wojewoda Mazowiecki, Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy, Rektor Uniwersytetu Warszawskiego oraz Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Spotkanie odbyło się na Uniwersytecie w Auli Dawnej Biblioteki. Obchody Dnia Geografa objęli patronatem: Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Wojewoda Mazowiecki, Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy, Rektor Uniwersytetu Warszawskiego oraz Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Całość uroczystości transmitowana była na żywo na stronie internetowej WGiSR za pośrednictwem kanału Youtube. Ta transmisja umożliwiła kierowanie pytań do autorów referatów w trakcie sesji naukowej. Uczestnikami Dnia Geografa byli przedstawiciele instytucji państwowych, studenci Uniwersytetu Warszawskiego oraz uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Główne problemy poruszane w referatach w czasie sesji naukowej dotyczyły: ochrony przeciwpowodziowej, inicjowania rozwoju lokalnego, wizji ochrony przyrody, historycznych podziałów politycznych w Polsce (zwłaszcza na wschodzie). Uzupełnieniem tych wystąpień były prezentacje członków studenckich kół naukowych w konwencji „krótki dokument filmowy” oraz cieszący się aplauzem show kulinarny studenta z Kazachstanu – Wiktora Dubovika. Atrakcją obchodów Dnia Geografa był występ zespołu Warsaw Gamelan Group, jedyne w Polsce prezentującego muzykę indonezyjską z Jawy Środkowej.

8. W kolejnym punkcie przewodniczący Komitetu Sterującego prof. dr hab. Marek Degórski

omówił ostatnie już przygotowania do Konferencji Regionalnej Międzynarodowej Unii Geograficznej w Krakowie, która odbędzie się w dniach 18-22 sierpnia 2014 roku pod hasłem „Changes, Challenges”.

9. W ostatnim punkcie zebrania plenarnego sprawozdanie z działalności Zespołów Problemowych KNG PAN zreferowali ich przewodniczący.

Nazwa Komisji lub Zespołu	Nazwisko i imię Przewodniczącego	Tytuł naukowy
Komisja ds. Międzynarodowej Unii Geograficznej i Współpracy Międzynarodowej	Degórski Marek	prof. dr hab.
Zespół ds. Organizacji i Struktury Geografii	Lisowski Andrzej	prof. dr hab.
Zespół ds. Rozwoju Geografii i Badań Naukowych	Krzemień Kazimierz	prof. dr hab.
Zespół ds. Współpracy Geografii z Praktyką	Harasimiuk Marian	prof. dr hab.
Zespół ds. Edukacji Geograficznej (w tym Zespół Nagrody im. E. Romera)	Suliborski Andrzej	prof. dr hab.
Zespół ds. Informatyzacji i Promocji Geografii	Zwoliński Zbigniew	dr hab. prof. UAM

Prof. A. Lisowski w sprawozdaniu z działalności zespołu podkreślił, że sprawa bardzo istotną są prace w zakresie statutu naszej dyscypliny oraz przeprowadzenie dyskusji dotyczącej kategoryzacji jednostek naukowych.

Z kolei prof. K. Krzemień omówił stan prac dotyczący przygotowania Słownika Geografów Polskich zwracając się z prośbą do ośrodków o uzupełnienie. Ponadto poparł prace nad uruchomieniem czasopisma KNG *Folia Geographica*. Prof. K. Krzemień poinformował o pracach w zakresie przygotowania „Geomorfologii dynamicznej”, wspólnie z SGP.

Profesor M. Harasimiuk omówił wyniki ankiety do spraw współpracy geografii z praktyką. Prof. M. Harasimiuk poinformował o zorganizowanej konferencji w Lublinie, wspólnie z KNG, dotyczącej aplikacji badań geograficznych.

Profesor A. Suliborski poinformował o planowanym spotkaniu z Panią Minister Edukacji oraz o przygotowaniach dotyczących raportu na temat geografii jako przedmiotu studiów na uczelniach oraz o losach absolwentów geografii.

Prof. Z. Zwoliński ponowił prośbę dotyczącą bazy wykładowców geografii, przedstawił uwagi dotyczące „Dnia geografa” oraz ponowił propozycje powołania *Konsorcjum Stacji Terenowych i Laboratoriów*.

10. W końcowej dyskusji udział wzięli prof. prof. R. Dobrowolski (na temat Zjazdu w Lublinie) oraz K. Krzemień (na temat planowanego przeglądu habilitacji w ośrodkach). Prof. A. Kostrzewski na zakończenie poinformował, że kolejne Posiedzenie Plenarne odbędzie się 02 grudnia 2014, podziękował za uczestnictwo w posiedzeniu, życzył dobrych i udanego, letniego sezonu badawczego.

Warszawa, czerwiec 2014

Protokół sporządziła

Dr hab. Ewa Roo-Zielińska, prof. IG i PZ PAN